

vzlastě vztah ekologie a ekonomie se objevila už v referátech a diskusi přeho dne konference.

Prvý den byl věnován pluralistickým pohledům na vztah ekologie a demokracie, ekologie a politiky a ekologie a ekonomie. K. Bayer (USA) zdůraznil nutnost integrace demokracie a ekologie v centrální a východní Evropě a odmítl zde přežívající adoraci materiálních hodnot. A. J. Dahl, Američan působící v rámci United Nation Environmental Programme v Ženevě, srovnal specifika a analogie mezi ekosystémy a sociálními systémy. Nejvíce zaujal příspěvek předního japonského ekonoma Kaoru Jamagučiho (Yamaguchi), který je poradcem UNESCO a profesorem na fakultě mezinárodní ekonomie nagojské obchodní univerzity: Protiklad industriálního a informačního věku v rozvoji japonských regionálních komunit. Kromě hluboké analýzy vztahu tržní ekonomiky a ekonomiky trvale udržitelného rozvoje shrne nové pohledy na regionální sociologii a ekologii v Japonsku.

P. Gandalovič (ČR) poukázal na rozpor mezi krátkodobým působením politiky ve volebních cyklech a dlouhodobým charakterem ekologických cyklů a změn, S. Mlčoch (MZV ČR) na nutnost institucionálního zabezpečení ekologické optimalizace, kam zahrnuje nejen ustanovení ekologické legislativy, ale i její kontrolu institucemi a participativní demokracií.

Druhý den dopoledne byl věnován převážně teoretickým tématům analyzujícím ekologické a demokratické principy, vývoj různých druhů a typů demokracie a problémům vztahu demokracie a rizika, ekologii a ekonomii, nejméně frekventovanějšímu tématu celé konference. Odpoledne se prezentovaly úspěchy uplatnění ekologie v ochraně životního prostředí v průmyslu a zemědělství, analýzy jednotlivých oblastí silného znečištění, případové studie o jednotlivých průmyslových závodech a těžebních oblastech.

Třetí den probíhalo zasedání ve třech už zmíněných sekcích. V první F.

von Ketelhodt z Evropského parlamentu poukázal na to, že vliv konference v Riu (1992) vedl ke změně ekologického klimatu ve státech ES. Na téma ekologická krize, věda a veřejná sféra promluvil holandský filosof M. Korthals. Podrobně analyzoval evropskou diskusi o filosofii ekologické krize. Otázka, zda demokracie může přežít ekologickou krizi, je nesprávně položena. Opak je pravdou: pouze když podstatná část moderní demokracie - „měkká politika“ (weak politics) bude opravdu fungovat, můžeme přežít ekologickou krizi.

Ve druhé sekci zaujal fundovaný úvodní referát Angličana T. M. Jenkinse na téma ekologizace ekonomiky a demokratizace globální ekonomie. E. Cudlínová z Ústavu ekologie krajiny AV ČR přednesla filosoficky podnětný referát „Demokracie nebo zelená společnost“. Kritizovala některé nedostatky

dnešního modelu parlamentní demokracie a hodnot postindustriální společnosti, která nemůže řešit mnoho ekologických problémů.

Ve třetí sekci byly předneseny dva klíčové teoreticky zaměřené referáty: S. Miller se zabýval sociologickým a ekologickým rozparem vývoje vztahů a konfliktů mezi zemědělskými a průmyslovými oblastmi v Anglii. Referát S. Rikoono z USA vycházel z fenomenologického popisu kulturních konstrukcí přírody a krajiny a jejich vlivu na zprostředkování vztahu ekologie a demokracie.

Na konferenci bylo prezentováno též několik posterů, např. o ekologickém zemědělství na principech trvale udržitelného rozvoje, o ekologii jižních Čech, o Temelínu aj.

Jan Kamarýt

Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku

Celoštátna konferencia **Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku** sa uskutočnila v dňoch 12.-13. októbra 1994 v Banskej Bystrici. Zúčastnilo sa na nej vyše 60 zástupcov štátnej ochrany prírody, SAV, rezortných výskumných ústavov, vysokých škôl a múzeí zo Slovenska, Čiech, Poľska, Maďarska a Nemecka. Zorganizovali ju Slovenská agentúra životného prostredia – centrum v Banskej Bystrici a Stredoslovenská pobočka Slovenskej zoologickej spoločnosti SAV vo Zvolene.

Cieľom konferencie bolo prezentovať aktuálne výsledky výskumov ochrany cicavcov na Slovensku, načrtnúť smer ďalšieho výskumu a praktickej starostlivosti o faunu a hľadať spoločné riešenia najzávažnejších otázok.

Počas dvoch dní si mohli účastníci vypočuť 28 referátov, ktoré odzneli v 5

samostatných blokoch, prezrieť 5 posterov a zúčastniť sa dvoch workshopov. Prvý: „*Vydra riečna na Slovensku - súčasný stav poznania*“ bol venovaný najmä prezentovaniu výsledkov akcie Vydra, ktorá na Slovensku prebieha od jesene 1989.

Referáty a postery nastolili množstvo otázok a problémov, ktoré boli potom predmetom záverečného workshopu „*Perspektívy ochrany cicavcov na Slovensku*“. Konferencia poukázala na kritické ohrozenie viacerých taxónov fauny Slovenska a ich biotopov. Účastníci odporúčajú zamerať pozornosť najmä na 4 hlavné okruhy:

- **Na úseku legislatívy:** urýchlene dopracovať a vydat novú vyhlášku o ochrane voľne žijúcich živočíchov, vrátane spoločenského ohodnotenia

vybraných častí prírody a novelizovať zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov. Pri ich úprave zabezpečiť ochranu pôvodnej fauny cicavcov, najmä veľkých mäsožravcov s pravidelným plánovaním ich obhospodarovania a elimináciu nežiadúcich introdukovaných taxónov v záujme zjednotenia obhospodarovania, ochrany a kontroly využívania obnoviteľných prírodných zdrojov, akými sú voľne žijúce živočíchy, poľná zver a ryby. Okrem toho navrhuje poveriť Ministerstvo životného prostredia SR starostlivosťou o druhy chránené národnou legislatívou a medzinárodnými dohovormi, ktorými je SR viazaná. Novelizovať sozologický zoznam cicavcov Slovenska a na jeho základe vypracovať a vydať červený zoznam cicavcov Slovenska a prijať zákon na ochranu zvierat.

● **Na úseku manažmentu:** vypracovať národnú stratégiu ochrany naj-

ohrozenejších cicavcov ako súčasť stratégie ochrany biodiverzity, dobudovať sieť chránených území rôznych typov a kategórií, najmä národných parkov s prísnyimi opatreniami na ochranu cicavcov, podporovať činnosť gestorských skupín SAŽP a vytvoriť nadácie na podporu výskumu a ochrany cicavcov.

● **Na úseku výskumu cicavcov:** rozvinúť a trvalo podporovať výskum cicavcov, najmä ekologicky významných druhov, pre potreby ich ochrany a manažmentu ochranárskymi inštitúciami a vedeckovýskumnými pracoviskami. Vytvoriť predpoklady na úzku spoluprácu všetkých zoologických a ekosozologicky orientovaných pracovísk pri výskume a ochrane cicavcov, najmä pre potreby ochrany prírody. Podporiť vznik a realizáciu národného projektu mapovania cicavcov, nadväzujúceho na európsky projekt EMMA (European Mapping of Mammals) a mapovanie biotopov Slovenska.

Dobudovať jednotný informačný systém ochrany prírody previazaný na výmenu informácií na vysoké školy a inštitúcie zaoberajúce sa ekosozologickým výskumom. Pre zachovanie územnej kontinuity ochrany fauny v Karpatom regióne usilovať sa o medzinárodnú spoluprácu pri jej ochrane (najmä vrcholových predátorov).

● **Na úseku osvetvy a vzdelávania:** podporiť publikačné úsilie a zlepšiť informovanosť verejnosti o ochrane cicavcov. V súčasnej nepriaznivej ekonomickej situácii zachovať jestvujúce časopisy a zborníky štátnej ochrany prírody a zabezpečiť ich vydávanie. Zlepšiť publicitu medzinárodných dohovorov a konvencií, rozšíriť vydávanie cudzojazyčných materiálov.

Peter Urban

Seminár APOP

V dňoch 12.-14. októbra 1994 sa v Zrkadlovej sieni bratislavského Primaciálneho paláca konal medzinárodný seminár na tému: **APOP a INCA (Industry Natur Assotiation Conservation) fungovanie v praxi v podmienkach Slovenska a Anglicka**. V spolupráci s British Know How Fund a hlavným mestom SR Bratislava ho zorganizovala Asociácia priemyslu a ochrany prírody (APOP). Cieľom seminára bolo poskytnúť účastníkom nové možnosti riešenia nahromadených problémov vo vzťahu priemysel a príroda.

Podujatie otvoril primátor Bratislavy P. Kresánek spolu s veľvyslancom Veľkej Británie MC. Batesom. Asi 100 účastníkov informoval potom Ing. arch. P. Beňuška, námestník primátora, o vzniku a súčasnom postavení APOP v Bratislave.

Prvý blok prednášok bol venovaný hlavným projektom APOP. Prof. RNDr. L. Šomšák, DrSc. z PRIF UK a Ing. J. Billy z firmy Bidor predstavili projekt **Revitalizácia Biskupického ramena**. Ďalšiemu projektu **Revitalizácia Štrkoveckého jazera** predchádzalo spracovanie urbanisticko-ekologickej štúdie, o ktorej hovoril Ing. S. Tokoš z UHA. Projekt, ktorým sa zabezpečí pokoj pre oddych migrujúceho vtáctva na vymedzenej časti Dunaja, na Hrušovskej zdrži, je ďalšou pripravovanou aktivitou APOP, s ktorou oboznámila prítomných RNDr. E. Kociánová zo SAŽP. Ing. J. Binder z Vodohospodárskej výstavby prisľúbil jeho realizáciu a informoval o pripravovanom rekreačnom areáli v Bratislave-Čuňove. RNDr. A. Zemanová informovala o prvej ukončenej a aj predbežne zhodnotenej akcii APOP - o vybudovaní ná-

hradných biotopov v Bratislave-Lamači. Doc. RNDr. V. Feráková z PRIF UK, autorka publikácie **Ohrozená flóra Bratislavy** z edície APOP, zhodnotila jej prínos.

V popoludňajšej časti pokračoval seminár vystúpeniami J. Rusella a II. Robinsona o aktualitách INCA. J. Rusel vysvetlil, že myšlienku vytvoriť takéto netradičné združenie podnikteli neustále spory medzi priemyselníkmi a ochranármi. Dôležitým taktickým krokom bolo zachytenie lokálpatriotizmu organizácií sídliačich na konkrétnom území v snahe o krajšiu, zdravšiu a atraktívnejšiu lokalitu. Podarilo sa im založiť INCA - otvorené združenie pre všetkých, ktorí majú záujem o zlepšenie životného prostredia, a hlavne sú ochotní diskutovať. Pôvodná úloha INCA bola poradná, jej vplyv dnes je oveľa väčší. Spolupracujúce podniky sa môžu vyhnúť enviromentálnym škodám a ešte si vytvárať ekologický imidž. Aj pre prírodu je to výhodné, lebo sa realizujú ekologické projekty. Štátne or-